

Finnmarkseiendommen
Finnmárkkuopmodat

Retningslinjer forpaktning av anadrome vassdrag på Finnmarkseiendommen

Rammer for forpaktning av vassdrag med anadrome fiskeslag

Forpakter har ansvar for å forvalte utøvelsen av fisket og de biologiske og økonomiske ressursene vassdraget skaper på en balansert og bærekraftig måte til beste for innbyggerne i fylket. Utøvelsen av fisket skal forvaltes innenfor offentlig regelverk og i henhold til avtaler med FeFo. De biologiske ressursene skal forvaltes bærekraftig og innenfor de offentlige krav til gytebestandsmål og bestandsmål. De økonomiske ressursene skal i all hovedsak brukes til forvaltning og utvikling av vassdraget og forvaltes i henhold til avtale med FeFo.

FeFo har ansvar for at forpakter er økonomisk og kunnskapsmessig i stand til å forvalte vassdraget innenfor det offentlige regelverket og de avtaler som forpakter og FeFo er enige om.

1. Søknad om forpaktning

1.1. Krav til søker og søknad

Forpaktning av laksevassdrag gis til lokale lag og foreninger som har fiskets fremme som formål. Foreningen eller laget bør ha åpent medlemskap. Søkerens formål og bakgrunn for søknaden skal komme klart frem sammen med medlemstallet og vedtektene og om foreningen er registrert i Brønnøysundregisteret. Søkere skal opplyse om hvordan de vil drive elva. Dersom det finnes en godkjent driftsplan for vassdraget skal denne legges til grunn for driften inntil en ny er godkjent.

Det søkes i henhold til utlysning. I vassdrag som ikke er forpaktet kan det søkes fortløpende.

Kommentar:

Det stilles lavere krav til små vassdrag enn til store vassdrag. FeFo skal veilede søkerne ved behov.

FeFo vil lyse ut hvilke vassdrag man kan søke på i lokale aviser og på FeFo sin nettside. Søknaden skal fortelle i detalj hvordan drifta skal være. Det vil blant annet si korttyper, -priser, -begrensninger, fiskeregler, bestandsovervåking og -kartlegging, oppsyn, fangstrapportering, tilrettelegging, samarbeid med reiseliv, økonomi mm.

Dersom det finnes en godkjent driftsplan for vassdraget skal denne legges til grunn for driften inntil en ny er godkjent av FeFo. I vassdrag uten driftsplan vil søknaden være bindende for driften inntil en driftsplan er godkjent.

For å vurdere søkerne skal opplysninger om medlemsmasse, fiskeregler, kvotebestemmelser, typer kort, antall kort, priser, fordeling mellom brukergrupper, bruk av dugnad/betalt hjelp, forhold til reiseliv, forvaltning/fiske av andre arter enn laks, fordeling av fiskere i vassdraget mm være en del av søknadsinnholdet. I tillegg bør det fremkomme hvordan forpakter ser for seg økonomien i vassdraget og hvilke tiltak man planlegger å gjennomføre i den perioden det søkes forpaktning for.

1.2. Høring av søknad om forpaktning

Ved ny søknad legges saken ut til offentlig innsyn og sendes vedkommende kommune og fylkesmannen til uttalelse. Høringsfristen er 2 mnd. Dersom det kun er en søker behandles søknaden uten forutgående høring.

Kommentar:

FeFo ønsker at kommunen skal gi en uttalelse til søknadene slik at folkevalgte organ skal få en sterkere grad av medbestemmelse over felles ressurser. Det er også ønskelig at kommunen hører eventuelt andre lokale lag og foreninger som kan ha interesse i forvaltningen av elva og fisket. Fylkesmannen sin rolle er en faglig vurdering av den bestandsmessige forvaltningen som søkerne beskriver og se dette opp mot de offentlige bestemmelsene.

1.3. Avgjørelse

Etter høringen avgjør FeFo saken administrativt. Avslag skal være begrunnet. Dersom to eller flere søker, skal blant annet følgende momenter vurderes; medlemsmassen i lokalområdet, erfaring med forpaktning, medlemmenes andel av fiskestrekning, lagets driftsplan for vassdraget, tilgang til fisket gjennom kortsalg, planlagt bestandsovervåking, oppsyn og plan for økonomi og tiltak i vassdraget. Listen er ikke uttømmende.

Kommentar:

Det vil ikke være rett til fornyet behandling på FeFos avgjørelse. Administrasjonen kan ved klage ta stilling til eventuelt nye momenter og om det er forhold som ønskes vurdert av styret. Avgjørelsen vil bli tatt etter en helhetsvurdering.

1.4. Forpaktningssperiode

FeFos fiskerett i anadrome laksevassdrag forpaktes i hovedsak bort for 10 år av gangen. For nye forpaktere gis det forpaktning på fem + fem år. For nye forpaktere skal FeFo i løpet av de fire første årene jevnlig vurdere arbeidet og gi tilbakemelding. Forpakter skal ha mulighet til å rette opp eventuelle merknader fra FeFo. Dersom arbeidet med forpaktningen ikke er tilfredsstillende i løpet av de første fem årene vil FeFo kunne heve kontrakten.

Kommentar:

Søknaden og eventuell driftsplan beskriver hvordan forpakter skal drive vassdraget. Forpakter skal i samarbeid med FeFo sette opp en arbeidsplan for hvert enkelt år de første fem årene. Avvik fra arbeidsplanen samt brudd på regelverk, retningslinjer og kontrakt er forhold som FeFo betrakter som ikke tilfredsstillende og som kan føre til hevelse av kontrakten.

1.5. Kontrakt

Når søknad om forpaktning innvilges inngås det en standard forpaktningsskontrakt mellom FeFo og forpakter. Forpaktningsskontrakten sammen med retningslinjene inneholder vilkårene ved forpaktningen. Oppsigelse reguleres i forpaktningsskontrakten. Vesentlige brudd på forpaktningssvilkårene kan føre til at kontrakten heves.

Kommentar:

Kontrakten sammen med retningslinjene som gjaldt da kontrakten ble undertegnet regulerer avtaleforholdet mellom FeFo og forpakter. Som vesentlige brudd regnes gjentatte brudd på regler, retningslinjer og vilkår samt manglende oppfølging av pålegg fra myndigheter og FeFo.

2. Drift av vassdraget

2.1. Forpakters plikter

- a) Forpakteren er forpliktet til å selge fiskekort i henhold til punkt 2.2 i retningslinjene. De forpaktere som selger kort for mer enn kr 200 000,- skal bruke et kortsalgssystem som kontinuerlig viser omsetningen og FeFo skal ha innsyn i systemet.

- b) Forpakter skal sørge for at fiskeutstyr og andre mulig smitteførende gjenstander som skal brukes under fisket og som er brukt utenfor fylket eller i et vassdrag hvor det er påvist eller er mistanke om smittsom sykdom er desinfisert før kort selges. For øvrig gjelder at alt utstyr skal være tørt før det tas i bruk i et nytt vassdrag. Forpakter skal være behjelpelig med organisering av stasjoner for desinfisering av fiskeutstyr m.m. Forpakter skal godkjenne attest fra FeFo som er mindre enn 3 dager gammel.

Kommentar:

Forpakter skal kontrollere at utstyr som er brukt utenfor fylket er desinfisert eller dersom det er brukt i et annet vassdrag i fylket er tørt før det tas i bruk. Dette gjelder også bosatte i Finnmark.

Attest fra FeFo er godkjent i alle våre vassdrag. Attesten er gyldig inntil 2 døgn etter at fiskekortet i forrige vassdrag gikk ut. Det må derfor merkes på attesten hvor lang varigheten av fisket i det enkelte vassdrag er.

Forpakter skal være behjelpelig med organisering av desinfiseringsstasjoner og gi god informasjon til fiskere og eventuelt andre brukere om arbeidet med å hindre spredning av smittsomme sykdommer.

Forpakter skal gi FeFo beskjed dersom de får kunnskap om eller har mistanke om at desinfiseringen ikke gjennomføres godt nok ved en stasjon.

- c) Forpakteren skal skilte den forpaktede strekningen i vassdraget, informere om eventuelle private fiskestrekninger og sørge for tilrettelegging for fiske gjennom informasjon om fiskeregler og eventuell annen tilrettelegging.
- d) Forpakter skal sørge for at fangst (avlivet og utsatt fisk over minstemålet) til enhver tid er så godt kjent som praktisk mulig. Fangstrapporteringen skal være minimum 90 % for alle korttyper. Fangstrapportering skal være klar senest en måned etter at fiskesesongen for den respektive art er over.

Kommentar:

Forpakter skal sørge for at fangst er så godt kjent som praktisk mulig til enhver tid. Dette innebærer at alle skal fangstrapportere så snart det er praktisk mulig. Det skal også rapporteres når det ikke fås fangst. Dette er spesielt viktig for de med sesongkort.

Senest en måned etter at fisket er avsluttet skal fangsten være lagt inn på www.fangstrapp.no. Det betyr at det vil være forskjell for de ulike artene når rapporteringen skal være avsluttet.

Det bør vurderes reaksjoner overfor alle fiskere som ikke fangstrapporterer.

- e) Fiskeregler, korttyper, antall kort og priser samt informasjon om kontaktperson skal være fastsatt og sendt FeFo innen 1. mars.

Kommentar:

Hensikten er å få oversikt over alle reguleringene i fisket og ikke minst hvilke endringer som er gjort fra foregående år. FeFo har sammen med forpakterne ansvar for at Finnmarksloven, retningslinjer og driftsplaner blir fulgt og vi må ha en mulighet til å kontrollere. Reiselivsnæringen har behov for å få avklart hvordan fiskereglene osv. blir. Derfor ønsker FeFo at sesongens reguleringer skal være satt så tidlig som mulig og senest slutten av februar. Forpakter har ansvar for at eventuelle nye begrensninger som krever høring etter Finnmarksloven § 27 gjøres kjent for FeFo slik at vi kan forestå høring.

- f) Forpakteren plikter å bekoste og organisere et best mulig oppsyn i vassdraget, også utenom fiskesesongen. FeFo har laget retningslinjer for det frivillige

oppsynet og kan gi pålegg om oppsynets organisering, herunder om samarbeidsordninger. Oppsynsleder bør ha begrenset politimyndighet. Oppsynet skal ha legitimasjon fra forpaktende forening som tilkjenner at de er oppsyn. Oppsyn kan godtgjøres med lønn og/eller fiskekort for vassdraget. Ved godtgjøring i form av fiskekort skal dette registreres og utgjøre en del av grunnlaget som det beregnes forpaktningsavgift av.

Kommentar:

Oppsyn er grunnleggende i forvaltning av laksevasdrag. I retningslinjene står det at oppsynet skal være best mulig. Hva som er best mulig er opp til forpakter å vurdere. FeFo har retningslinjer for det frivillige oppsynet og disse skal revideres. Kostnadene ved oppsyn er det forpakter som dekker gjennom fiskekortsalg. Det har vært diskutert kostnader og prioritering rundt dette med oppsyn. Det er store forskjeller fra vassdrag til vassdrag, men det blir mer og mer vanlig med betalte vakter.

Mange av forpakterne har en eller flere oppsynshytter. Disse er ment å være kun for oppsynet slik at man har mulighet til å være i områder langt fra vei med en viss regularitet. Disse hyttene skal ikke leies ut, lånes ut eller brukes til noe annet enn oppsyn.

Hyttene utgjør betydelige verdier og de er nødvendige for en god drift av vassdraget. FeFo er av den oppfatning at hyttene bør «tilhøre» elva ved at de er tilgjengelige for den forpaktende forening som til enhver tid har forpaktning av vassdraget. Hyttene tilhører ikke FeFo og ikke den forpakter som satte dem opp. I tillegg til inntekter fra kortsalg har det blitt utført en betydelig dugnadsjobb fra foreningene til bygging og vedlikehold. Det vil bli en forhandlings sak for hver enkelt hytte hvordan de skal håndteres. FeFo har laget et utkast til ny kontrakt på oppsynshytter og denne vedlegges.

- g) Forpakteren plikter hvert år innen 1. november å levere oversikt over kortsalg til FeFo. Årsberetning og regnskap sendes inn når det er godkjent og senest 1. mars. Årsberetningen skal inneholde informasjon om gjennomført oppsyn, tilretteleggingstiltak gjort i vassdraget og hva som tenkes gjennomført for kommende sesong. Regnskap skal være åpent for allmennheten og føres etter mal som bygger på kontoplan i henhold til norsk regnskapsstandard.

Kommentar:

Det er viktig for FeFo å ha oversikt over driften i de ulike vassdragene. De forpakterne som ikke har nettbasert kortsalgssystem må derfor innen 1. november sende inn en oversikt over kortsalg slik at FeFo kan fakturere forpaktningens avgiften. Informasjon om hele økonomien foreligger ikke før regnskapet er godkjent av årsmøtet. Derfor ønsker FeFo at alle forpaktere sender inn årsmelding og regnskap når det er godkjent og senest 1. mars. Her stiller FeFo krav til en viss minimumsrapportering for vassdraget, blant annet oppsynsrapport. I vassdrag med godkjent driftsplan er det viktig å vise til hvordan driften har forholdt seg til den og hvordan arbeidet vil bli neste år.

- h) Forpakteren skal utarbeide driftsplan for vassdraget innen 2 år fra inngått avtaledato. Driftsplanens innhold skal være i tråd med offentlige lover og forskrifter. Driftsplanen skal sendes på lokal høring og godkjennes av FeFo.

Kommentar:

I henhold til retningslinjene er det et krav til forpakterne om å utarbeide driftsplan i løpet av de to første årene etter at kontrakten er signert. Dette er ikke fulgt opp av flere forpaktere. FeFo ber alle som ikke har en godkjent driftsplan om å starte dette arbeidet. FeFo vil være behjelpelig med bistand i arbeidet.

- i) Forpakter plikter å vedlikeholde alle faste installasjoner som oppsynshytter, laksetrapp, gapahuker mm. og andre tilretteleggingstiltak som skilt, oppslagstavler, benker, utedoer mm. Utgiftene dekkes av forpakter.

Kommentar:

Forpakter har ansvar for vedlikehold av de installasjoner som er i vassdraget og som benyttes i forbindelse med fisket.

- j) Forpakter plikter å informere fiskere om hva tilskuddsordningen for forpaktning blir brukt til og hvilke tiltak som ble gitt støtte foregående år.

2.2. Fiskekort i forpaktede laksevassdrag.

Ytre rammer for fiskekortsalg:

Fiskekort skal være personlige og folkeregistrert adresse skal ligge til grunn for hvilket kort eller hvilken pris på kort som er gjeldende. Sesongkort kan tilbys kommunens innbyggere. Redusert pris kan tilbys lokalbefolkning som bor innenfor nærmere angitte områder og medlemmer av forpaktende forening. Forpakter kan tilby medlemmer bosatt i Finnmark fylke og fiskerettshavere (grunneiere med fiskerett) bosatt utenfor Finnmark sesongkort. Medlemmer bosatt utenfor Finnmark skal ikke tilbys sesongkort. Fylkets innbyggere skal ha tilgang til døgnkort i vassdraget og 20% av kortene skal tilgjengeliggjøres samme dag som fisket skjer.

Vassdragene settes i to kategorier ut fra omsetning av fiskekort.

Kategori 1: Alle vassdrag med gjennomsnittlig årlig samlet omsetning over 200 000,- siste fem år.

Kategori 2: Alle vassdrag med gjennomsnittlig årlig samlet omsetning under 200 000,- de siste fem år.

Prisramme:

Kategori	Korttype	Minstepris	Makspris
1	Sesongkort kommunens innbyggere*	1000,-	2500,-
	Døgnkort kommunens og fylkets innbyggere**	100,-	250,-
	Døgnkort personer bosatt utenfor Finnmark***	300,-	600,-***
	Ungdom	Maksimalt halv pris av øvrige kategorier	
2	Sesongkort kommunens innbyggere*	500,-	1250,-
	Døgnkort kommunens og fylkets innbyggere**	50,-	125,-
	Døgnkort personer bosatt utenfor Finnmark***	150,-	300,-

	Ungdom	Maksimalt halv pris av andre kategorier	

*priser for medlemmer/ikke medlemmer eller elvedalens befolkning skal være innenfor denne rammen

**fylkets innbyggere skal ikke betale mer enn dobbelt pris av kommunens innbyggere

***utlendinger skal ikke betale mer enn 50% mer enn personer bosatt i Norge utenfor Finnmark

Ungdomskort: Det skal tilbys egne kort til ungdom som ungdom regnes personer inntil fylte 18 år.

Døgnkort skal være tilgjengelig for alle brukergrupper. Korttyper som er tilgjengelige for medlemmer skal også være tilgjengelige for elvedalens befolkning.

Prisforskjellen mellom brukergruppene skal ikke være større enn følgende:

1. Ungdomskort for de under 18 år skal være rimeligere enn kortet for medlemmer.
2. Kort for medlemmer skal ikke koste mindre enn 60 % av kort for fast bosatte i kommunen. Kjøp av medlemskort betinger at man har jobbet dugnad.
3. Et kort for personer bosatt utenfor Finnmark.

Innenfor dette er det opp til forpakteren hva kortene skal koste. Forpakter kan innenfor disse rammene også vurdere bruk av 12-timers kort der det anses som hensiktsmessig.

2.3 Reindriftsutøveres rett til fiske

Personer med rett til å utøve reindrift har i forbindelse med lovlig utøvelse av reindrift krav på gratis fiskekort. Fisket skal foregå på samme vilkår som for bosatte i kommunen. Brudd på vilkårene vil bli behandlet på samme måte som for bosatte i kommunen.

Kommentar:

FeFo ønsker å stramme inn slik at det kun er de med rett til å ha rein som har krav på gratis fiskekort. Det stilles videre krav til at de skal etterleve de samme reglene som gjelder for lokale fiskere og forpakter kan sanksjonere på samme måte som for lokale.

2.4. Soneinndelinger i vassdrag

Forpakteren kan dele elva inn i soner og bestemme hvor mange kort som skal selges i hver sone og innenfor FeFos prisramme til hvilken pris. Dersom fisketrykket blir stort og man ønsker å redusere antall fiskere i elva skal det tas rimelig hensyn til alle brukergrupper og kortgrupper.

2.5. Reguleringer av fisket og soneinndeling

Forslag til reguleringer som innskrenker adgangen til fisket sendes til FeFo innen 1. mars. Det skal tas rimelig hensyn til brukergruppene ved innskrenkninger i utnyttelsen. FeFo forestår høring og gjør vedtak etter samråd med forpakter. Reguleringer av permanent karakter bør innarbeides i de offentlige forskriftene. Reguleringer som er gjort av hensyn til oppbygging av bestanden skal avreguleres når bestandene har nådd målet.

Kommentar:

FeFo ønsker lokal forvaltning og det er forpakterne som har best kjennskap til det lokale fiskemønsteret og kan tilpasse reguleringer i henhold til det. Alle reguleringer som begrenser fisket som fisketider, fiskeredskap, soneinndeling, kortbegrensinger skal sendes på høring. I følge Finnmarksloven og strategisk plan skal regulering foretas i

samarbeid med brukergruppene. For å ha tid til å gjennomføre høring settes fristen med innsending til 1. mars. Ved innføring av begrensninger er det viktig at alle brukergruppene begrenses også sesongkortinnehavere.

FeFo er også opptatt av at når bestandene som skal bygges opp har nådd det nivået man ønsker så er det viktig å vurdere å minke begrensningene i uttaket. Reduksjonen skal ikke være større enn at uttaket er bærekraftig.

2.6. Næringsutvikling.

Etter avtale med FeFo kan forpakteren etablere ordninger som tilgodeser lokale reiselivsbedrifter som sammen med forpakter/ FeFo vil utvikle produkter i tilknytning til vassdraget. En avtale angående dette skal være på plass minimum 2 måneder før fiskestart.

Kommentar:

FeFo har en målsetning om å stimulere til næringsutvikling. Derfor ønsker FeFo at forpaktere kan gå sammen med lokalt næringsliv og få i stand ordninger som øker tilretteleggingen for fiskerne og bidrar til forutsigbarhet for næringslivet slik at de kan utvikle produkter som skal skape merverdi for alle parter. Slike avtaler bør være klar i god tid før fisket tar til slik at næringslivet får tid til å selge produktet.

3. Administrative bestemmelser

3.1 Forpaktningssavgift for laksevassdrag

Forpaktningssavgiften beregnes av brutto kortsalg, pant ikke medregnet.

- a) Ingen forpaktningssavgift på omsetning mindre enn kr 50 000,
- b) For omsetning fra kr 50 000,- til kr 100 000, betales forpaktningssavgift på 15 %.
- c) For omsetning fra kr 100 000,- til kr 200 000, betales forpaktningssavgift på 20 %.
- d) For omsetning fra kr 200 000,- til kr 600 000, betales forpaktningssavgift på 25 %.
- e) For omsetning fra kr 600 000 og over betales forpaktningssavgift på 40%.

I unntakstilfeller kan ettergivelse eller avvik fra satsene vurderes.

Gjenværende inntekter skal i all hovedsak benyttes til drift og utvikling av vassdraget.

Kommentar:

Forpaktningssavgiften er ment i all hovedsak å dekke FeFo sine utgifter til administrasjon av forpaktningssordningen og tilskuddsordningen.

3.2. Tilskuddsordning

FeFo oppretter en tilskuddsordning der alle forpaktere kan søke. Tilskuddsordningens størrelse bestemmes ut fra innbetalt forpaktningssavgift. Av forpaktningssavgift etter 3.1 punkt a), b), c) og d) vil inntil 25% gå til tilskuddsordning. Av avgift etter 3.1 e) vil 50% inngå i tilskuddsordning.

Tilskuddene skal støtte tiltak med formål om å fremme fisket, i utgangspunktet basert på driftsplanen for det enkelte anadrome vassdrag. FeFo vil utarbeide kort informasjonstekst til bruk for forpaktere som synliggjør hva ordningen blir brukt til.

Kommentar:

Tilskuddsordningen er i hovedsak ment å hjelpe foreningene økonomisk med å dekke pålagte oppgaver som oppsyn, bestandskartlegging og driftsplanarbeid, men også større oppgraderinger som vedlikehold av laksetrapp, oppsynshytter mm. Det vil også være mulig å søke støtte til forskningsprosjekt knyttet til forvaltning av vassdragene. Det vises for øvrig til retningslinjene for tilskuddsordningen angående søknadsprosedyre.

3.3. Endring av vedtak fattet av forpakter

FeFo kan gi pålegg om endring av reguleringer, soneinndelinger, oppsyn, kortordninger mv. foretatt av forpakteren dersom vedtak gjort av forpakter strider mot forpaktningsskontrakten, godkjent driftsplan, finnmarksloven eller annet lovverk.

Kommentar:

Det er avgjørende at FeFo kan pålegge forpakter å endre vedtak som ikke er i tråd med offentlig regelverk eller avtaler mellom forpakter og FeFo. Manglende oppfølging av pålegg eller gjentatte vedtak som bryter regelverk eller avtaler vil kunne regnes som vesentlige brudd.

3.4 Desinfiseringsstasjoner

FeFo vil i samarbeid med forpakterne utforme en standardisering av desinfiseringsordningen, og legge opp til at denne skal skje i tråd med Mattilsynets retningslinjer for desinfisering. FeFo vil sørge for at ordningene er kjent og blir fulgt på alle desinfiseringsstasjoner som får attestblokker fra FeFo.

Samtlige forpaktede anadrome vassdrag på Finnmarkseiendommen skal tilby desinfisering etter slik standardisering. Samtlige forpaktede vassdrag skal godkjenne desinfisering som har skjedd i andre vassdrag og som er attestert på vegne av FeFo.